

[Madsen-Mygdal.]

Der er i øvrigt saa meget mindre Grund for mig til at opholde mig ved Lovforslagets Enkeltheder, som jeg aldeles afgjort maa gaa imod hele det Princip, hvorpaa denne Ekspropriationslov er bygget. Jeg kan sige, at vi i vort Parti er fuldstændig enige i den Anskuelse, og vi vil gaa blankt imod hele dette Princip's Indførelse paa den Maade, der her er foreslaaet. Vi anser det for at være i aaben Modsetning til Grundlovens klare Bestemmelse om Ejendomsrettens Ukrænkelighed, og vi ønsker ikke at medvirke ved Gennemførelsen af Lovbestemmelser, der ganske utvivlsomt bagefter vil falde for en Domstols Afgørelse.

Men selv om det foreliggende Lovforslag ikke var forfatningsstridigt, vilde vi alligevel ikke uden nogen Form kunne give det vort Tilslutning. Ekspropriation eller Tvangserhvervelse af Landbrugsjord under de nuværende Forhold er ganske overflødig og upaakrævet. Ved at anbringe samtlige Landbrug under den Usikkerhed, som en saadan Lov frembyder, hvor ingen kan vide sig sikker for, at ikke Velfærdsudvalget i Dag eller i Morgen kommer og forlanger en eller to eller tre Marker ud af Sædskiftet, kommer vi ind i en Tilstand, der er uforenlig med den intensive Landbrugskultur, der er vort Landbrugs egentlige Bærepille, og som ogsaa er vort Landbrugs Hæder Verden over. Der er neppe i noget andet Land anbragt saa meget pr. Areal-Enhed af Arbejde og Kapital i Bygninger, i Besætning og i Jordens Kultur. Men Forudsætningen for, at dette har kunnet finde Sted, er netop den ubetingede Sikkerhed for, at hvad en Mand saar, skal han ogsaa høste, at hvad en Jordbruger nedlægger i sin Ejendom af Arbejde og Kapital, er hans eget og vedbliver at være det, uden at uvedkommende kan blande sig i Forholdet og paa vilkaarlig og uretmæssig Vis røve Frugterne af hans Arbejde.

Der er to Forhold, der i ganske særlig Grad præger det danske Landbrug: for det første, at det danske Landbrug hviler paa en aarhundredgammel Kultur. Det er bygget op Aar efter Aar, det ene Aars Arbejde lægger sig til det andets, ja, man kan egentlig sige, at det ene Slægtleds Arbejde lægger sig til det andets. Tag Selvejet bort, tag Ejendomsretten bort, og hele Grundlaget mangler, hele Udviklingen vil standse, og det vil altsammen i Løbet af forholdsvis kort Tid falde sammen.

Dernæst er der den Ejendommelighed, at enhver Landbrugsbedrift her i Landet, hvad enten den er stor eller lille — mere end Tilfældet er i de fleste andre Lande —

er en organisk Helhed for sig. Der kan arbejdes lige godt og lige dygtigt og leves lige godt og lige lykkeligt, hvad enten Ejendommen er paa 20 ha, 50, 100 eller 200 ha, men uanset om Ejendommen er stor eller lille, er det en uafviselig Betingelse for Fremskridt, at der ikke udefra kan foretages vilkaarlige Indgreb i Organismen ved Bortfjernelse af 1, 2 eller flere Sædskifter fra Marken, hvorved hele Planen, hele Samhørigheden grovt og brutalt forstyrres og afbrydes.

Under saadanne utrygge Omstændigheder, som dette Lovforslag, hvis det blev vedtaget, vilde indføre, er der ingen Landmand, der kan gøre den Kulturindsats i Landbrugsejendommen, som er en uomgængelig Betingelse for, at Ejendommen kan give noget tilbage igen, at Virksomheden kan føres fremad. I den lykkelige og for vort Lands hele Økonomi saa betydningsfulde Udvikling, som vort Landbrug har gennemgaaet i det sidste Aarhundrede, og ganske særlig det sidste halve Aarhundred, har det private Selveje, den absolutte Ejendomsret til Jorden, været det Fundament, hvorpaa det hele er bygget op. Begge de to Lovforslag, som her behandles, det ene gaaende ud paa, at Selveje skal erstattes med offentligt Fæste, det andet gaaende ud paa, at Ejendomsretten ikke betyder andet og mere, end at et Velfærdsudvalgs Skøn naar som helst og hvor som helst kan opgæve den, begge disse Lovforslag betyder i lige Grad et Rodangreb paa det Fundament, der bærer hele det danske Landbrug og betinger dets Udvikling i Fremtiden. Jeg ønsker derfor allerede her ved Lovforslagenes første Behandling at udtale, at vi vil modsætte os disse Lovforslags Gennemførelse, og at Regeringen, lige saa lidt som den kan paa-regne mit Partis Medvirken til Fæsteforholdets Genindførelse, kan nære Forventning om, at vi vil medvirke til Gennemførelse af en Ekspropriationslov, der er ensbetydende med, at den Ejendomsret, hvis Ukrænkelighed er fastlagt i Forfatningen, og hvis Hævdelse er en Betingelse for baade Fremgang og Kultur, faktisk bliver ophævet.

Jeg skal slutte med at sige, at vi fra Venstres Side nu som altid vil være med i Arbejdet til Fremme af Jordens Udstyknings og ogsaa er rede til nu som før at medvirke til, at der fra Statens Side stilles Midler til Raadighed til Oprettelse af nye selvstændige Landbrugsbedrifter. Men vi ønsker, at det skal ske paa et sundt og naturligt Grundlag, og vi kan ikke medvirke til en Lovgivning, der i Virkeligheden betyder den allerstørste Fare baade for Ud-